

NÉPLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, József kir. herceg-utca 16.

DEMOKRATIKUS NAPILAP

Előfizetési árak: Egy óra 750 P
Negyedévre 21— P
Félévre 40— P

Felhívás Debrecen népéhez!

December hó 1-én délután fél 3 órakor az Arany Bika nagytermében gyűlést tartunk, hogy Debrecen népe állást foglaljon a háboru mielőbbi befejezése érdekében.

Erre a gyűlésre meghívjuk a város lakosságát.

Dr. Révész Imre

püspök

Dr. Herpay Gábor

alispán

Független Kisgazda Párt

vezetősége

Dr. Bánáss László

prépost-plébános

Szociáldemokrata Párt

vezetősége

Dr. Vásáry István

polgármester

Dr. Bodnár János

egyetemi prorektor

Magyar Kommunista Párt

vezetősége

A „szenvedés jogán”

Végigbarangoltam a fél országot, a lengyel határtól, le egészen Debrecenig. Láttam és hallottam. Láttam a romokat, hallottam a panaszokat.

De nem láttam egyetlen embert, aki bevallotta volna önön bűnét, nem hallottam egyetlen beismerő szót sem. Joggal ötlök fel a kérdés: hol vannak a bűnösök, hol vannak mindazok, akik a megpróbáltatások éveiben a széthuzást, a gyűlölködést hirdették?

Mindenütt kárvallottak, — sehol kártevők...

Higgyük, hihetjük, hogy az ország katasztrófájáért mindössze az a néhány ember felelős, akiknek neveivel oly gyakran találkozunk a sajtóban és a politikai élet színterén? Elképzelhető az, hogy a Sztójayak, Szálasi és Rajnissok maroknyi rablóbandája elég erős volt ahhoz, hogy az országot a sir szélére juttathassa?

Hallgatjuk a kárvallottak panaszait, veszélyről, pusztulásról, végeláthatatlan szenvedéseikről és látjuk szemükben az alig titkolt gondolatot: nagy eszmékért, nemes gondolatokért, a szabadságért szenvedtünk!

Megkülönböztetést, politikai, társadalmi és gazdasági előjogokat várnak, mint megérdemelt jutalmát azoknak a megpróbáltatásoknak, melyeket a politikai brigantik önkénye mért rájuk.

Millió és millió ember érez így, millió és millió ember érzi magát a szabadság igazi bajnokának. Mert szenvedett...

A világegés szörnyű tragédiája még korántsem ért véget és a még fel nem szabadított területeken nap-nap után teljesednek be az egyéni tragédiák. De egyre jobban közeledik a végső kibontakozás

(Folytatása a 2. oldalon.)

150 km széles arcvonalon nyomul előre a vörös hadsereg a Dunántúlon

Küszöbön áll Budapest délnyugati irányú bekerítése is

Megsemmisítő csaták nyugaton

A tegnapi nap legnagyobb hadieseménye Sztálin marsall külön napiparancsa, melyben hírül adta, hogy Tolbukin tábornagy 3. ukrainai hadserege az együttműködő jugoszláv alakulatok segítségével a Drávától északra

150 km szélességben és 40 km mélységben áttörte a Duna jobbpartján létesített német záróvonalat; az előnyomuló orosz csapatok jobbszárnya Mohács elfoglalása után tovább tört előre észak felé és elfoglalta Bata-székét. Az áttört hadsereg balszárnya,

amelyet Titó tábornagy csapatai is támogattak, ezalatt nyugat felé nyomult előre és

elfoglalta Pécs városát.

A napiparancs megemlékezik azokról a súlyos harcokról, amelyek az áttörést megelőzően a német csapatok elkeseredett ellenállása, sőt ellentámadásai folytán alakultak ki. A német hadvezetőség a végsőkig akarta védeni a Duna-vonalat, SS hadosztályokat és nagytömegű rohamlöveget vetett be a csatába, de az

orosz csapatok a légi erő hathatós fedezete alatt minden akadályt leküzdöttek és

kierőszakolták először a folyamátkelést, utána pedig a záróvonal áttörését.

Tolbukin tábornagy csapatai ezután gyorsan törtek előre és a fenti három városon kívül még 330 más helységet is felszabadítottak,

köztük Dénesháza, Nemetboly, Villány és Harkány községeket. Az áttört hadsereg jobbszárnya Bata-szék elfoglalásával

130 km-re jutott Budapesttől délnyugatra

és további előnyomulása most már Budapest teljes bekerítését készítheti elő.

A szovjet csapatok nagy, véres veszteséget okoztak a fasiszta csapatoknak, egy nap alatt 1500 német-magyar foglyot ejtettek és különösen Pécsnél nagy hadizsákmányra tettek szert.

Ezalatt Tolbukin hadseregének balszárnya Montenegróban folytatott előnyomulása során elérte az albán határt és 30 km-re áll Szkutaritól, melyet egyidejűleg az albán felszabadító hadse-

reg is fenyeget.

Kelet-Poroszországban a szovjet hadijelentés csak helyi harcokról számol be.

Mialatt Alexander tábornagy csapatai 20 német hadosztályt kötnek le az olaszországi arcvonalon, a 600 km hosszú nyugati arcvonalon

tovább folyik a német csapatok fokozatos megsemmisítése.

A legdélibb szakaszon több harapófogószerű hadművelet kifejlesztését látjuk. Az 1. francia hadsereg Belfort és Mühlhausen között

több német egységet bekerített, ezek felmorzsolása folyamatosan van.

E hadsereg balszárnya Mühlhausen-től 30 km-re északra, Colmar felé nyomul előre.

Ezalatt az a hadseregcsoport, amely Strassburgot elfoglalta, jobbszárnyával dél felé ugyan, csak Colmar irányában halad, hogy a harapófogó déli szárnyával egyesülve

teljessé tegye a Vogézekben lévő 50.000 német bekerítését.

E hadsereg balszárnya Strass-

(Folytatás az 1. oldalról.)

órája, egyre időszerűbbé válik a felelősség kérdése. Véglegesen tisztáznunk kell a kérdést: a közvetlen bűnösökön kívül kik voltak azok, akik akarva-nem akarva romlásba döntötték az országot?

S ha bátran, becsületesen nézünk szembe a tényekkel, igen különös megállapításra jutunk.

A másodrendű háborús bűnösök, a közömbösök, a közönyösök, a gyávák és megalkuvók beláthatatlan tömege éppen az igazság és szabadság állítólagos mártírjainak sorából kerül ki.

Ezek törték a németbérencel garázdálkodásait, nyakukat az iga alá hajtották s csak akkor emelték fel panaszos szavukat, ha biztosak voltak afelől, hogy senkisémet hallja.

Most ujjaélesztik panaszait, — Petőfi, Kossuth és Tancsics glóriájában akarnak sütkérezni. A „szenvédés jogán”!

Felejtik, hogy Petőfi, Kossuth és Tancsics sohasem vártak elismerést vagy jutalmat szenvédéseikért.

És felejtik azt, hogy megalkuvással, bűnös semmittevésükkel maguk voltak előidézői a nemzet szerencsétlenségének.

Hát nem!

A gyávák és tétlének nem váltak még mártirokká azzal, hogy egy sorban szenvédtek a szabadság hőseivel!

Ostoba fércmunkák írói nem tarthatnak igényt a halhatatlanságra, pusztán azért, mert könyveiket közös máglyán égették el az irodalom gigászaival!

A csirketolvajok nem hősök. — Pedig őket is az államhatalom ítélte szabadságvesztésre, akárcsak Tancsics Mihályt...

Szenvedni nem elég az igazságért és szabadságért. Harcolni kell érte. Beállni az új rend névtelen katonái közé, dolgozni, építeni! És akkor... akkor talán jóvátették egy részét annak, amiért felelősek.

H. F.

Egymillió katonát veszlettek eddig nyugaton a németek

London, november 30. Eisenhower tábornok tegnap este közölte, hogy a szövetségesek június 6-tól, vagyis a normandiai partraszállás óta több mint egymillió német katonát számoltak fel. A rádióbeszédét Eisenhower tábornok az amerikai hadiipari munkásokhoz intézte és felhívta őket, hogy minél nagyobb mennyiségű legyvert és löszert termeljenek a szövetségesek számára. Ma oly hadianyagkészleteket kénytelenek a szövetségesek használni, amelyre csak a jövő év februárjában és márciusában került volna sor. Most azonban a német városok körül záruló páncélgyűrű ostromához nagyobb mennyiségű hadianyagra van szükség, mert hadvezetésünk nem akarja katonáink életét pazarolni löszér helyett.

Tyukszemet továbbra is a Bika udvarában vágok
Papp Sándorné

burgból észak felé nyomul előre és Hagenau fontos vasúti csomópontot fenyegeti, amely a Maginot-vonalban fekszik.

Miközben a 3. amerikai hadsereg a Saar-vidék elleni offenzívája során 3 km-re áll Merzigből és Saaruniontól.

Az 1. és 9. amerikai hadsereg lépésről-lépésre nyomul előre Köln felé, több helyen elérték az utolsó védelmi vonalat alkotó Roer-folyót és most 34 km-re állanak Kölnntől.

Az amerikai katonák már látják Köln városát.

A 2. brit hadsereg a venlooi Maas-szakaszon teljesen megfeszítette a folyó nyugati partját a németektől.

A kanadai 1. hadsereg ujonnan indított offenzívája során Nymwegentől keletre

átlépte a német határt.

Mindezeket a hadműveleteket hathatósan támogatja a szövetsé-

ges légi haderő éjjel-nappal történő nagyméretű bevetése. A legkülönbözőbb típusú bombavetők ezrei nagy vadásztámogatás mellett nemcsak közvetlen harcászati célokat támadnak, hanem új 6 tonnás bombákkal a mögöttes országrész hadicélpontjait is, különösen az utánpótlási vonalakat és haditermelési központokat, köztük a német benzintermelés gőcpontjait. A pilóták beszámolói szerint

német vadászelhárítás alig tapasztalható,

éppen ezért az angolszász veszteségek minimálisak.

A nyugati szövetséges offenzíva intenzitását nagymértékben fogja növelni

Antwerpen kikötőjének teljes helyreállítása is,

ahova Churchill alsóházi közlése szerint már egyre-másra futnak be a hajókaravánok.

Lapzárta után:

Eger és Szikszó elesett

MOSZKVA, november 30. Sztálin marsall ma esti külön napirendje szerint Malinovszky tábornagy 2. ukrainai hadserege elfoglalta Eger és Szikszót.

A külpolitika eseményei

Az olasz és lengyel kormányválság — Politikai ellentétek Belgiumban

Az utóbbi idők külpolitikai és diplomáciai eseményeit jellemzi az a szervező munka, mely a teheráni konferencián létrejött szovjet-angolszász megegyezésben körvonalazott új, demokratikus alapon felépítendő Európa képét kívánja kialakítani. A szövetséges hadseregek által felszabadított országokban általában a politikai élet forrongása tapasztalható: ez természetes is, mert a fasiszta megszállók által a szorongók erejével elnyomott politikai pártok egyszerre szabadságot nyertek a szervezkedésre, propagandára, sőt demokratikus kormányok megalakítására is. Ebben a kezdeti stádiumban még a régi ökonzeratív, vagy éppen félfasiszta pártok próbálják átmenteni hatalmi pozícióikat, de a figyelmes szemlélő már látja annak a friss levegőnek a betörését, mely a

radikális polgári és munkáspártok összefogása útján előbb-utóbb elsepri a régi taktikázást folytató antidemokrata erőket.

Ebben az egészséges politikai harcban, az államszervezés kezdeti, még cseppfolyós állapotában nincs éles határ a bel- és külpolitika eseményei között.

Ennek a politikai küzdelemnek a legutóbbi eseményeiről alábbi híreink számolnak be.

Az olasz kormányválságot sikerült megoldani a hat demokratikus párt többnapos tanácskozása során. Az új Bonomi-kor-

mány megalakult; miután gróf Sforza eddigi külügyminiszter önkéntes visszavonulásával elhárult az utolsó akadály, Umberto herceg megbízása alapján

Bonomi megalakította új kormányát.

A belgiumi politikai válság, mely a Pierlot-kormány és az ellenállási mozgalom súlyos ellentétei folytán már-már polgárháborúval fenyegetett, tegnap

az ellenállási mozgalom képviselőinek a kormányba való belépésével

a legjobb úton van a békés megoldás felé.

A lengyel kormányválság is, mely a Mikolajczyk-kormány lemondása óta húzódik, a megoldás útján van.

A szociáldemokrata Kapinsky sikertelen kormányalakítási kísérlete után, Raczyński államelnök az ugyancsak szocialista Arsesevszkynek adott megbízást, aki tegnap meg is alakította az új kormányt Kapinsky bevonásával. A külügyi tárcát a párton kívüli Tarnovsky vállalta.

A helyzet tisztázását célozták azok a megbeszélések, amelyeket Churchill és Eden folytatott Mikolajczyk lemondott miniszterelnökkel és Romer volt külügyminiszterrel.

Értesítés. Ezúton értesítjük a szociáldemokrata párt tagjait, hogy a párt működését Bethlen utca 3. szám alatti helyiségében megkezdte. Pártvezetőség

Churchill hetvenéves

Tegnap, november 30-án az egész szabad világ együtt ünnepelte a brit birodalommal Churchill angol miniszterelnököt 70. születésnapja alkalmából. Emlékeztet még az a bensőséges ünneplés, amelyben tavaly a teheráni érkekezlet idején Sztálin marsall és a szovjet politika s hadsereg kiemelkedő egyéniségei részesítették a brit államférfit 69. születésnapja alkalmából. — Sztálin pohárköszöntőjében emelkedett szavakkal emlékezett meg az agg államférfi hervadhatatlan érdemeiről: nemcsak a brit nemzet, hanem a világ összes szabadságszerető népeinek csodálatát vívta ki a legsötétebb időkben tanusított törhetetlen kitartásáért, mellyel a már-már végromlással fenyegető helyzetben — Dünkirchen után — felbresztette és ébrentartotta az angol ellenállási szellemet.

A világ minden tájáról özönlnek az üdvözlő táviratok. Többek közt Sztálin, Roosevelt, Csangkajsek, de Gaulle üdvözletet. Az egész brit sajtó a konzervatív „Times”-tól a munkáspárti „Daily Herald”-ig, pártállásra való tekintet nélkül méltatja a miniszterelnök érdemeit, mint a nemzet hivatott vezéréét.

Még a berlini „Deutsche Allgemeine Zeitung” is megemlékezik ez alkalomból Churchillről, mint Németország 40 éve engesztelhetetlen ellenfeléről. Churchill ezt a megemlékezést talán hízelgőbbnek tartja minden ünneplésnél.

Winston Churchill nem hadvezér, neve mégis odakiváncokozik Anglia történelmének legkiválóbb hadvezérei, Marlborough (egyik őse volt), Nelson és Wellington neve mellé. Szerepe ebben a minden eddiginél borzalmasabb háborúban tényleg világtörténelmi volt, mert személye honfitársai szemében szimbóluma volt a hitleri Németország világalumni terveivel szemben való ellenállásnak, még akkor is, midőn 1940-ben, a francia összeomlás után Anglia egyedül állta az óriási német hadigépezet pörölycsapásait.

Churchill megmentette a brit világbirodalmat, de egyúttal megmentette a világszabadságot. Minden ünneplésnél nagyobb jutalom az agg és egyben örökifjú harcosnak; megérhette jóslata beteljesedését, melynek a sötétben látók akkoriban nem adtak hitelt: a szövetséges hadseregek saját területén zuzzak szét a hitleri hadigépezetet.

„Minél hamarabb ismerik fel ez országok népei, hogy milyen zsákutcába vezették őket a hitlepis.ák és minél hamarabb tagadnak meg minden segítséget, melyet saját országukban német leigázóiknak és azok quislingista csatlósainak nyújtanak, annál kevesebb háborús áldozat és kár lesz osztályrészük ezeknek az országoknak, annál inkább számíthatnak a demokratikus országok megértésére.” Sztálin

Lesz magyar ujjaszületés!

Debreceni demokrata vezetők férfiak nyilatkozatai a Magyar Kommunista Párt javaslatáról

Nagy lendülettel vett Debrecenben a politikai élet. A város egyszerre az ország középpontjába került. Megint egyszer tanúságot tehetünk Kossuth és az aktív politika mellett. Az események motora a kommunista párt egységjavaslata, ez szerepel a tárgyalások középpontjában. A kommunista párt javaslatával tanúságot tett reálpolitikai érzékéről és a nemzet sorsa iránt érzett felelősségérzetéről. Mindent nagy örömmel üdvözölték a javaslatot, mely alapját képezheti a politikai fejlődésnek és első megnyilatkozása lenne a demokratikus erők összefogásának. Mindenki egyetért abban, hogy országépítés csak akkor lehetséges, ha levonjuk jelen helyzetünkben adódó konzekvenciákat. A vörös hadsereg felszabadította országunk nagyrészt, kiverheti a németeket, de belső felszabadításunkat csak magunk végezhetjük el. Ezt a belső felszabadítást szolgálja az egységjavaslat. Lesz magyar ujjaszületés! A defetistáknak szidott kommunisták szájából ez olyan tény, mely felnyithatja a legelfogultabbak szeméit is.

A szabadság levegőjében végre tisztázódhatnak a gondolatok és ezt a tisztulási folyamatot indította el a kiáltvány, ezért üdvözölte Debrecen demokratikus népe egyhangú örömmel.

Munkatársunknak alkalma volt a politikai élet egyes személyiségeit felkeresni és velük a javaslatot megbeszélni.

Dr. Juhász Nagy Sándor, a magyar népközlársaság volt igazságügyminisztere a következő nyilatkozatot tette:

„Nekem is az a szilárd meggyőződés, hogy Magyarországot egyedül a demokratikus pártokból alakuló Magyar Nemzeti Függetlenségi Front mentheti meg. Nagy örömmel fogadom, hogy ez a kezdeményezés a kommunista pártból indult ki, sőt, hogy a nagy összefogásnak sokat kifejező fenti elnevezést is éppen ők adták meg.

Legnagyobb készséggel veszek részt ebben a nagy munkában és szívesen vállalom azt a programot, mely a külpolitikában, belpolitikában és a gazdasági élet ujjaszervezésében a radikális, demokratikus, szociális gondolatot tüzi ki vezéreszméül. Ez az elgondolás vezetett eddigi közéleti tevékenységemben mindenkor.

Debrecenre különösen fontos szerep vár a mozgalomban. Ez a város hivatott arra, hogy a magyar népet az országmentő mozgalomra megszervezze, különösen addig, amíg a főváros is fel nem szabadul. Nagy öröm számunkra, hogy Szeged is ugyanezen a véleményen van. Debrecen és Szeged kézfogása hatalmas lendületet fog adni a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front akciójának.

Juhász Nagy Sándor pártunk

vüli ember, de a politikai pártok is, mint a szociáldemokrata, független kisgazda párt, nagy örömmel fogadták a javaslatot.

A Független Kisgazda Párt szerint két nagy csoportban foglalhatók össze a javaslat pontjai. Az első tisztázza azokat az alapelveket, amelyek lehetővé teszik a harcos demokrácia felépítését és a nép széles rétegeinek a politikai életbe való bekapcsolódását. Ezzel kapcsolatban dr. Juhász Géza és dr. Vásáry József kifejtették, hogy ezt csak közös erővel tudjuk elvégezni. Az ő részük-ről mindenestre azt is szükségesnek tartják, hogy a szakmai szervezkedés a mezőgazdasági munkásság körében is meginduljon. Pártjuknak egyik legsürgősebb feladata, hogy gondoskodjék ennek az idáig teljesen elhanyagolt rétegnek megszervezéséről, érdekei jogos védelméről és az új Magyarország keretében való szellemi beállításáról.

A pártok egyhangú véleménye szerint a javaslat alapján elinduló munkának célja: politikai tudatra ébreszteni a magyarságot és életrekelteni a népi politika elsorvasztott szerveit és intézményeit.

Kovács János, a szociáldemokrata párt titkára annak a véle-

ményének adott hangot, hogy a harcos demokráciák népi szövetségek, tevékeny önkormányzatokat kell teremteni és ezzel lehetővé tenni, hogy nemzetünk minél előbb elérhesse nemzeti nagyságát.

A pártok egyetértének a javaslat harci szellemével. A pillanat legsürgősebb követelménye a belső ellenség, a nyilas mótely kiirtása. Nemcsak Hilleréket kell kiűzni az országból, hanem saját fasisztáinkat is ki kell irtani. Ebben a harcban érjük el belső felszabadulásunkat és fejtjük le magunkról a ránkmeredett hazugságokat.

A haza megmentésének útján nagy lépéssel visz előre bennünket ez a javaslat, mert tisztáztuk célkitűzéseinket és hozzákezdhetünk a munkához.

HALPERN ROBERT.

Hitler távirata

A Dunántul minden vasútvonalán hatalmas szerelvények robognak Németország felé már hetek óta. Zsufolva megrakott szállító kocsik viszik ki a magyar gabonát, lábas jöszágot és gyári berendezéseket. Szálasi zsványtársai kiűrik a magyar parasztok csürjeit, a városok közraktárait. Budapest gyarait október 26 óta gyors ütemben szerelik le és a berendezéseket elszállítják. A magyar nép először megdöbbenve szemlélte ezt a szemérmetlen rablást. Már-már talzásnak találta ezt a „szövetségesi” tevékenységet, de most már megnyugodott. Nem ellenszolgáltatás nélkül hordanak el minden megmozdíthatót. Nem! Hitler ilyet nem tesz. Különösen nem teszi szövetségeseivel szemben. Ő annak rendje és módja szerint megadja az ellenértéket. Most például táviratot küldött helytartójának, Szálasinak. Ebben az értékes iratban közölte, hogy ő megvédi Magyarországot, csak legyenek nyugodtak,

MEGNYILT

INGÓSÁGRÖZVETÍTŐ

KÁLVIN TÉR 19 szám (Páspöki palota)

Antik és styl butorok, csillárok, tükrök, képek, szobrok, antik órák és porcellánok, szolid árak mellett szereshető be.

ADY

Most volt a születési évfordulója, november 22-én. Született 1877-ben. Volt kollégiumi diák is. Ujságíróskodott Debrecenben, itt adta ki első lapogatódóverskötetét. Debrecen radikális költője, művészei az ő nevét irták zászlójukra: az egész trianoni országban ez volt az egyetlen Ady-társaság.

Nem vádolhatjuk a Gondviselést azért az itéletért, amelynek most teljeseznek végső csapásai az ország nyugati felén. Kaplunk előre intést, korholást. „Mert semmit sem cselekszik az én Uram, az Ur, míg meg nem jelenti titkát az ő szolgálóinak, a prófétáknak” — hirdeti Amos próféta (3, 7).

Aki ma kezébe veszi Ady irásait, borzongó ámulattal látja, mennyire hüen megjósolta, mi vár ránk. Kiméltlenül ostorozta a percek emberkéi dárídóját, az Idő rostáján kihulló, szük vénsejű uri tatárok felelőtlően garázdálkodását. Lángeszű világossággal, rettenetellen prófétai hévvel jelölte meg jövendők útját. Belejajongta az önállató közvéleménybe a falu kilátástalan nyomorát, a kivándorlást hajósipjával riogatta a harmincmillió magyarországi ábrándozóit. Kereste a Duna-medencei népek testvériesülése módját. Esméltette hivalására értelmiségünk színét-javát. De leguttóbb érdeme, hogy nagy költőink közül ő állt elsőnek a munkásság mellé. Boldogan vállalt harcoközösséget a hivatatos állam, a korlátolt „jótársaság” verejtékszagu kitagadottjaival. Visszakarolta őket a történelmi hagyományba: Dózsa és a kurucok folytatását látta viadalukban. Ha az uri magyarság jut eszébe, halálkésérű az Ady szája, ha a munkásokra, haladó értelmiségiekre gondol, csupa bizakodó remény. Nem volt szocialista, pártkötelékbe nem tartozott. De teljes ember volt, kivételesen látó és valló vátesz. Amire átkot mondott, átkozott marad örökre. Amit jólismert, csupa jövőt építő igazság, akárhol fogunk munkába, az ő verssorai zsongnak, harsognak bennünk, s jelzik az irányt, mint hajónak a mágnes.

Kezdje rajta az önnevelést, tájékozódást, aki ma iránytalanul bukdácsol. Századunk legnagyobb költője, hatalmas művész, nagy gondolkodó, korszakalkotó. Nevelő értéke is rendkívüli: egyesül benne a teljes ember igénye, bibliás lélek, gyökeres magyar, s a fajistenítő hóbortokon fölülemelkedő énekes az egyetemes emberiségnek. Benne sűrűl a legtömevényebb az évezredek magyar sors: átkai-va s gyönyörű lendületeivel. Minden értékes hagyományunk örökös s minden eljövendő költő s gondolkodó uttörője. Korunk parancsát is megfogalmazta már eleve. Uj világot kell teremtenünk „nagyot és szépet, emberit s magyart”.

a győzelem biztos és ki kell tartani minden áron.

Hát igen! Ők ketten kitaranak. Ők: Hitler és Szálasi. Az egyik a mellett, hogy rabol és pusztít, a másik a mellett hogy segít neki...

És a magyar nép? Ugyan mi kívánsága lehet a kifosztottnak?

Hiszen fizettek neki. Hogy csak távirattal? De ebből viszont kaphat még egy párat, ha türelmes és ha lesz még módjukban az uraknak egymást biztatgatni... — V. —

Csatay

szárnysegéde Debrecenben!

Hátszeghy Ottó vezérkari ezredes, volt istambuli katonai attasé, Csatay honvédelmi miniszter szárnysegéde Debrecenben érkezett. Hátszeghy az első között volt, akik belátták a további küzdelem céltalanságát és átpártoltak az oroszokhoz. Azóta sorra látogatja a fogolytáborokat, felkeresi felszabadított városainkat és igyekszik megszervezni a magyarságot a Hitler elleni harcban. Hátszeghy ezredes a mára hirdetett gyűlés vezérszónoka.

Általános bejelentési kötelezettség elrendelése

Debrecen rendőrkapitánya az alábbi rendelkezést adta ki:

A Bejelentő-hivatal újjászervezése folytán szükségessé vált, hogy Debrecen városának minden egyes lakosa — kivétel nélkül — lakásbejelentést eszközöljön.

A bejelentési kötelezettség a város bel- és külterületén lakó összes egyénekre kiterjed, tehát nemcsak azok tartoznak bejelenteni magukat, akik a jelenlegi lakásukban még nincsenek bejelentve, hanem azok is, akik a régi lakásban (házban) laknak és oda már be vannak jelentve.

Az előző lakásról kijelentést eszközölni most nem kell.

A bejelentést teljesíteni köteles:

A családfő önmagára és a háztartásához tartozó minden egyes személyre nézve, úgy azonban, hogy a bejelentő személynek vele lakó törvényes neje és a saját (özvegy, vagy férjétől külön élő nőnél az utolsó férj) családi nevét viselő 16 éven aluli gyermekei nem külön lapon, hanem a családfő (férj, illetőleg apa vagy anya) bejelentő-lapján jelentendők be.

A 16 éven felüli gyermekek neure való tekintet nélkül külön lapokon jelentendők be.

Azokat, kik katonai szolgálat, eltávozás vagy bármilyen más okból nem laknak jelenleg a város területén, bejelenteni nem kell. Ezek a személyek csak hazatérük után jelentendők be.

A bejelentő-lappal együtt egy külön — a közmunkák szempontjából szükséges — „Közmunkeellenőrző-lap”-ot kell kitölteni minden 16 éven felüli személy részére (a feleség részére is.) Tehát, míg a bejelentő-lapon több személy is lehet együtt, a „Közmunkeellenőrző-lap” csak egy személyre szól. Ezt a lapot mindenki min-

A szövetségesek félelmetes új fegyverei

A newyorki lapok részletes beszámolót adnak a szövetségesek által a nyugati arcvonalon felvonultatott legújabb fegyverekről. A lapok hangsúlyozzák, hogy a szövetségesek ezeket az új fegyvereket teljesen titokban készítették elő és minden különösebb előzetes beharangozás nélkül vetették azokat harcba és nem kívánták a német gyakorlatot követni, amely a fegyverzetek legcsekélyebb korszerűsítését is óriási reklám és propaganda hangossággal vezette be. Éppen ezért a szövetségesek új fegyverei jórésztben csaknem ismeretlenek nemcsak a német közvélemény előtt, hanem a szövetséges államok közvéleménye előtt is.

Annál jobban ismerik azonban már ezeket az új fegyvereket maguk a német katonák, akik a nyugati fronton a saját bőrükön tapasztalták e félelmetes új harci eszközök katasztrófális hatását. Ilyen például az ugynevezett Bunker-törő páncélcsovi, amely három méter vastag betonfalat is könnyűszerrel áttör. Az atlanti fal áttörésénél nagy szerepük volt ezeknek az újfajta páncélcsoviknak.

Nagy megdöbbenést keltett a németek soraiban annak az amerikai különleges páncélos kocsinak bevetése, amely nagy tank, haladása közben nagytömegű földet lapátol ki és ezzel a kisebb erődöket be is temeti. Hymódon nagyon sok bunkert tetek ártalmatlanná az amerikai csapatok. Az aknamezők lektüzdésére egy szellemes szerkezetű talajtörő páncélost alkalmaznak újabban, amely előrenyúló csapjai segítségével a talajban elhelyezett aknákat mind felrobbantja.

Rendkívüli hatású fegyvernek bizonyult a „Krokodil” lángszóró is. Ezt a harciszközt páncélosokra szerelve vetik be, ahonnan 180 méter távolságra sugározza pokoli forróságú lángcsóváit. A Leopold-csatornát ennek a segítségével sikerült rövid idő alatt elfoglalni.

A légi fegyvernemmel óriási sikerrel alkalmazzák az új rakéta tüzelő Taifun-gépet, amelynek tüzhátása megfelel egy közepes cirkáló tüzerejének. Mindezeket betetőzte a hattonás „földrengés bombának” harcbadobása. Ez az újszerű robbanóanyaggal töltött bomba egy kilométeres

körzetben érezteti katasztrófális romboló hatását.

Az amerikai lapok mindehhez hozzátűzik, hogy ezek az új fegyverek nagyban előmozdították az invázió sikerét, mégis nem akarják a németek túlzásába esni és így nem állítják, hogy ezek döntik el a háborút. A háborút a nagyobb felkészültség és jobb fegyverek mellett végeredményben az emberi és anyagi erő túlsúlya döntötte el.

A vörös hadsereg koncertje a debreceni Csokonai-színházban

A vörös hadsereg front színháza zsefolásig telt katonai és civil közönség előtt koncertet rendezett november 30-án a Csokonai-színházban. A nagyszerű hangverseny az Internacionáléval kezdődött, melyet egy öt kitaró énekesből álló kórus adott elő zenekari kísérettel. A műsor első része katonai jellegű volt; verses prólog követte össze a frontélet egyes mozzanatait kifejező indulókat, kórus- és táncszámokat.

A műsor második részében új orosz zeneszerzők könnyebb és mélyebb fajsúlyú műveit mutatták be. Különösen az első darab mély szlav bántatol kifejező alt hangra felépített kompozíciója tetszett nekünk. A közönség hosszasan ünnepelte a művészeket, különösen pedig a zenekart betanító Szatizofot.

Felhívás!

Ezúton hívjuk fel mindazokat az egyéneket (előadó művészeket, művésznőket, segédszínészeket, színésznőket stb.) akik a Csokonai színház kötelekibe tartoznak, vagy a jövőben tartozni óhajtanak, hogy december 1-én délután fél 3 órakor haladéktalanul jelentkezzenek megbeszélésre Baltazár Dezső-utca 9. sz. alatt.

A VILÁGÍTÁSI VALLALAT FELHÍVÁSA

A Világítási Vállalat felhívja a háztulajdonosok és házfelügyelők figyelmét, hogy a kezelésükben lévő házakban használaton kívül levő vízvezeték csöveket — a közelgő fagyveszélyre tekintettel — ajánlatos leszereltetni vagy vízteleníteni. Az esetleg keletkezett csőrepedéseket akár utcán, akár udvarban van, haladéktalanul jelentseki Méliusz-tér 3. szám alatti szerelési osztályunkon. (Telefon 26.)

A gondatlanságból és hanyagságból előfolyt víz értékét engedmény nélkül be fogjuk hajtani.

A közeli napokban a gázutakból termelt gáz szolgáltatását is meg fogjuk kezdeni. Ha valamely házban használaton kívüli gázvezeték van, avagy gázömlés észlelhető, úgy azt kérjük szerelési osztályunkhoz haladéktalanul bejelenteni.

Az elhagyott házak és lakások villamos áramfogyasztásának megszüntetése végett Méliusz-tér 3. szám alá haladéktalanul bejelentendők.

Debrecen sz. kir. város Világítási Vállalata

Apróhirdetések

Legalább 300 szótagos gyorsíró (nő) alkalmaz a szerkesztőség. Jelentkezés délután 1—fél 2 között.

Építési anyagok, ahol lemez és cementlapok ismét kaphatók a Debreceni Működgyár, Fűrdő-utca 2. sz. telepén. — Téglá és cserép pedig a Kishogyesi-ut 459. sz. téglagyárában.

Jó munkás férfi fodrászsegédet felveszek. Huszár Endre, Bathányi-ut. 10.

Boros kelmefestő és vegytisztító üzemet megnyitotta. Piac-utca 77.

Üres szobakonyhás lakást keresek a város közelében. „Egyedülálló” jellegre a kiadóhivatalba.

Angóra nyulakat családokhoz kihelyezni kérek együtt díjmentesen. Csapó-utca 71.

Kölcsönkönyvtár a Hangya udvarban megnyitott.

Férfi és női szabóságéket felveszek, igazolvánnyal ellátott, állandó munkára. Beskovics Emilné, Piac-utca 59. Üzlethelyiség.

Házvezetőnő egyedülálló tisztviselő részére felvétetik. Jelentkezni: Debreceni Működgyár, Fűrdő-utca 2. sz. irodájában.

500 darab cserepát keresek megvételre. Jelentkezést kérek Ottó Mihály Rákóczi-utca 13. szám alá bármely időpontban.

Iparos tanulókat figyelmébe! Felhívom a szakirányú fiú iparostanonciskola tanulóit, hogy nyilvántartásba vétel céljából a városi ipariskolák igazgatói hivatalában jelentkezzenek. Jelentkezni lehet mindennap délelőtt 8 órától 1 óráig. Igazgató.

SAKSZERVEZETI HIREK

Felkérjük a debreceni nyomdai munkásokat, különösen a nyomdai munkásneket, hogy vasárnap, december 3-án délelőtt 10 órakor feltétlenül jelenjenek meg Arany János utca 2. szám alatti szakszervezeti helyiségben. Vezetőség.

Építőmunkások figyelmébe! Ma, pénteken déli egy órakor a szakszervezeti székházban (Arany János-u. 2.) tagértekezletet tartunk. Pontos megjelenést kérünk.

Nulláslisták kiosztása

Az érvényben lévő liszt- és kenyérgyártási A-szelvényre december 4. napjától kezdve szelvényenként egy kiló nulláslistát lehet vásárolni a liszteladással megbízott kereskedőknél. A nulláslistát ára különként 150 fillér. A liszteladással megbízott kereskedők kötelesek üzletükön feltűnően jelezni, hogy üzletükben nulláslistát jegyezni lehet.

A liszteladásával megbízott kereskedők lisztutalványaik átvételét végezték a Közelelmezési Ügyosztálynál már is jelentkezőknek. Liszteladásra azok a fűszerkereskedők nyerhetnek megbízást, akik a liszteladásra minden tekintetben be vannak rendezkedve s erről a Fűszerkereskedői Egyesületének elnökségétől igazolványt van. A liszt árát a kereskedő az utalvány kiváltása alkalmával a Közelelmezési Ügyosztálynál fizetik be.

Az A-szelvény december hó 20. napjától érvényes és e napig bármikor beváltható. A kereskedők a beváltott szelvényekkel a multhban követett eljárás szerint december hó 21. napján kötelesek elszámolni. Azok, akik pontos elszámolást nem adnak, a további lisztkiutalásban nem részesülhetnek és szigorú büntetés alá esnek.

Vámörlési igazolványok kiadása

A Közelelmezési Ügyosztály a vámörlési igazolványok kiadását megkezdte.

Minden termelő, vagy az a nem termelő, akinek akár kereset, akár bér, vagy hasznosbér, vagy járandóság, akár ajándékozás, akár vásárlás útján buza-, rozskészlete van, a Közelelmezési Ügyosztálytól vásárlási igazolványt kaphat, espedig személyenként és havonként 20 kg. buzára vagy rozsrá.

Vámörlési igazolványért a környékbeli községek lakosai saját községük előljáróságánál jelentkezhetnek, az ott kapott igazolvánnyal debreceni malomban örölthetnek. A vámörlési igazolványt igénybejelentési lap benyújtásával a közelelmezési körzeti irodától kell kérni és ugyanakkor az esetleg kiváltott kenyérgyegyeket vissza kell szolgáltatni.

Malomnak vámörlési igazolvány nélkül örölni szigorúan tilos. Csak november 25-ike után kiadott új vámörlési igazolványok érvényesek.

Mintthogy az üzemképes malomok száma és teljesítő képessége mélyre csökkent a vámörlési liszt csere utján történt. Egyelőre csak két hónapi fejadagnak megfelelő kenyérgabonát lehet öröltetni, illetve cseréltetni.

A malom 100 kg. búzából 24 kg. nullás lisztet, 45 kg. kenyérlisztet, 17 kg. korpát köteles az öröltőnek kiszolgáltatni. Rozs öröltésénél 64 kg. rozs lisztet és 21 kg. korpát. Más díjat az örölést a malomnak felszámítani tilos.

Debrecenben ezidőszent a „Hortobágy” malom és a „Dávid” malom (Kishegyest-ut 6.) végez vámörlést, illetve csereörlést. **Falgarmester.**

Magas árat

F I Z E T E K

szövetekért, vászonért, kefényekért, új és ocska férfiruhákért

Piac-u. 59. Üzlethelyiség.

Kiadja: a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat Debrecen, József királyi hereg-utca 16. szám.

HURAI

IRÓGÉPMŰSZERÉSZ
írógépjavitást vállal
M.A.V., Ü.V. épület II. e. 28. a.

denkor hordja magánál, mert ez a közmunkák szempontjából alapvető igazolványul szolgál. Aki a bejelentési határidőn túl „Közmunkeellenőrző-lap” nélkül jár büntetésben részesül.

A lakásbejelentő és a „Közmunke ellenőrző lapok” minden rovata tintáival, olvashatóan és a valóságnak megfelelő adatokkal állítandók ki és lebélyegzés végett a bejelentő hivatalban (Kossuth-utca 20. I. em. 56. sz.) adandók be. A lebélyegzett bejelentő szelvényeket a bejelentő személy viszakapja, melyeket kötelessé gondosan megőrizni.

A bejelentés megtörténtéért a lakás (szállás) adó a bejelentés alá eső személyt együtt felelős, éppen ezért a háztulajdonos vagy megbízottja, továbbá a kórházak és klinikák, iskolák, jótékony intézetek, általában minden köz- és magánintézetek igazgatói, vagy előjárói kötelesek házukban, vagy intézetükben lakó egyéneknél a bejelentés megtörténtét szigorúan ellenőrizni és a mulasztók ellen jelentést tenni.

Nyomatékosan figyelmeztetem a város lakosságát, hogy bejelentési kötelezettségének folyó év december hó 10. napjától feltétlenül eleget tegyen, annnyival is inkább, mert a hatóság a bejelentés megtörténtét házról-házra való vizsgálattal fogja ellenőrizni s azokat, akik a bejelentést elmulasztották, szigorú büntetéssel — internálással — fogja sújtani.

A bejelentő és „Közmunkeellenőrző-lapok” darabonként 20 fillérért az alábbi helyeken szerezhetők be:

Dr. Szilágyi József rendőrkapitány.

Kölcsönkönyvtár

a Hangya udvarban megnyitott